

Cesta dlhého dňa

do- noči

ANATÓMIA ŽÁNRU

ŽÁNROVÝ EXPERIMENT V TVORBE EUGENA G. O'NEILLA

JANA JAVORČIKOVÁ
2015

Doc. PaedDr. Jana Javorčíková, PhD.

**UNIVERZITA MATEJ BELA V BANSKEJ BYSTRICI
FILOZOFICKÁ FAKULTA**

**ANATÓMIA ŽÁNRU
– ŽÁNROVÝ EXPERIMENT
V TVORBE EUGENA G. O'NEILLA**

Monografia

 BELIANUM

Banská Bystrica : Belianum

2015

© **Doc. PaedDr. Jana Javorčíková, PhD.**

Anatómia žánru – žánrový experiment v tvorbe Eugena G. O’Neilla

Recenzentky:

Mgr. Lucia Otrísalová, PhD.

Mgr. Eva Höhn, PhD.

Návrh obálky:

Karol Demuth

Fotografia na obálke:

Jana Javorčíková (z predstavenia divadla Astorka Korzo ´90)

Jazyková korektorka:

PhDr. Ľubica Geletová

Technická úprava:

Karol Demuth

Vydalo:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Edícia: Filozofická fakulta, 2015

ISBN 978-80-557-0915-4

Abstrakt

Doc. PaedDr., PhD. JAVORČÍKOVÁ, Jana: *Anatómia žánru – žánrový experiment v tvorbe Eugena G. O'Neilla*. [vedecká monografia]/Jana Javorčíková. – Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2014. 204 s.

Ústrednou témou predloženej práce je genologický výskum žánru „tragédia“, jeho historického vývinu, filozofických a literárnych aspektov jeho existencie, metodologických špecifik jeho výskumu a súčasných podôb v konkrétnych divadelných hrách amerického dramatika Eugena Gladstona O'Neilla. Zámerom práce je analyzovať a sumarizovať spôsoby, akými sa maximy žánru „tragédia“ umelecky uskutočňujú v súčasných divadelných hrách (a najmä v hre *Cesta dlhého dňa do noci*) s ohľadom na spoločenský a hodnotový posun, no pri zachovaní ich základných literárnych parametrov. Výskumom sme potvrdili hypotézu, že klasické prvky v modernej dobe nezanikajú, ale umelecky prínosne menia niektoré svoje atribúty, pričom môžu súčinne koexistovať aj s prvkami iných, predtým pre tragédiu „neprijateľných“ žánrov, napríklad melodrámy. Monografická práca dokumentuje posun v uvažovaní o spôsobe existencie literárnych žánrov, ktorý je nevyhnutný v kontexte so zmodernizovanou štruktúrou a obsahom súčasných tragédií.

Kľúčové slová: žáner, tragédia, melodráma, dráma ako žáner, žánrové ekvilibrium

Abstract

Doc. PaedDr., PhD. JAVORČÍKOVÁ, Jana: *The Anatomy of Genre – Genre Experiment in the Dramatic Work of Eugene G. O'Neill*. [Monograph]/Jana Javorčíková. – Philosophical Faculty, Matej Bel University, Banská Bystrica, 2015. 204 p.

The main focus of this study is a genealogical analysis of the tragedy genre. It encompasses its historical development, philosophical and literary aspects as well as specific research methods and its current artistic variants in selected plays of Eugene Gladstone O'Neill. The study analyses and summarizes fundamental features of tragedy and their artistic implementation into present-day plays (with a special focus on the text of the play *Long Day's Journey into Night*). Attention has also been paid to the shift in social and axiological paradigms and to the possibility of preserving the original classical literary features in modern plays. The research has confirmed the hypothesis that the classical features of ancient tragedies have not diminished in the modern era. Instead, some of their original attributes have been artistically transformed so that they can co-exist with the features of other genres. What is more, these "modified" elements of classical tragedy can also symbiotically co-exist with previously incompatible genres, for example with melodrama. This monograph demonstrates a change in the discourse on literary genres which is undoubtedly inevitable in the present day, when modern tragedies are based on modernized structures and contents.

Key words: genre, tragedy, melodrama, drama as a genre, equilibrium of genres

Predhovor

Literárne žánre odrážajú ľudské vnímanie sveta. Nie nadarmo americký spisovateľ Horace Walpole výstižne poznamenáva, že svet je komédiou pre tých, ktorí premýšľajú, no tragédiou pre tých, ktorí cítia. Predovšetkým „najvyšší“ dramatický žánr, tragédia, pracuje s komplikovanou sústavou ľudských emócií, ku ktorým patrí súcit, strach a stotožnenie s postavami a dejom, prostredníctvom ktorých sa snaží zlepšiť jednotlivca a tým aj celú spoločnosť. Práve tento nezvyčajne ambiciózny cieľ tragédie prebudil náš záujem o túto problematiku.

Monografia *Anatómia žánru – žánrový experiment v tvorbe Eugena G. O’Neilla*¹ sumarizuje dvadsaťročný záujem o tragédiu, s ňou súvisiacu teóriu žánrov a jej transponovanie do konkrétnych literárnych diel, ako aj záujem o oblasť svetovej a americkej dramatiky. Čiastkové výsledky tohto výskumu sme publikovali v sérii niekoľkých desiatok odborných a vedeckých článkov, v monografii *Prvky antickej drámy vo vybraných hrách Eugena O’Neilla* (2004) a predovšetkým v zatiaľ poslednej monografii venovanej komplexnej tvorbe Eugena O’Neilla s názvom *Žánrové paralely v dramatickej tvorbe Eugena O’Neilla* (2008), ktorá vyšla pri 120. výročí narodenia tohto významného, hoci žánrovo často rozdielne videného autora.

V predloženej monografii pokračujeme v genologickom výskume na podklade O’Neillovej tvorby. Najmä v jeho finálnej hre *Cesta dlhého dňa do noci* objavujeme zaujímavé žánrové inovácie, ktoré unikli mnohým svetovým kritikom O’Neillovho diela a experimentálneho modernizovania klasického žánru tragédie. Všímajú si ich len okrajovo niektorí slovenskí a českí teatrológovia (M. Lukeš a J. Pašteka) a práve na ich závery v tejto práci nadväzujeme. Ďakujem všetkým, ktorí mi pomohli neoceniteľnými odbornými radami a literárnymi postrehmi (prof. PhDr. M. Mistrík, DrSc., prof. PhDr. N. Vietorová, CSc., R. A. Betts, PhD. a S. Hall, PhD.), ako aj podporou a povzbudzovaním, no najmä mojim najbližším, ktorí mi pomohli zažiť a skutočne pochopiť mnohé komplikované emócie, ktoré do svojich hier doslova „pretavuje“ Eugen O’Neill. Zároveň ďakujem všetkým, bez ktorých by táto práca ostala len v podobe neuveriteľného množstva nesúvislých poznámok a nikdy by nedostala svoju finálnu podobu.

¹ V práci budeme ďalej využívať slovenskú podobu mena Eugene – Eugen.

Obsah

Abstrakt	4
Abstract	5
Predhovor	6
Obsah	7
Úvod	9
1 Teoretické a metodologické východiská skúmania pojmu „tragédia“	14
1.1 Historický diapazón skúmaní pojmov „žáner“ a „tragédia“	14
1.1.1 Čo je žáner?	14
1.2 Špecifická metódy výskumu pojmov „žáner“ a „tragédia“	25
1.3 Spôsoby výskumu žánru	26
2 Komparatívna genológia	37
2.1 Tragédia – výstavbové prvky a podstata fenoménu	37
2.2 Melodráma – výstavbové prvky a podstata fenoménu	46
2.3 „Dráma ako žáner“ – výstavbové prvky a podstata fenoménu	52
2.4 Expresionistická dráma – výstavbové prvky a podstata fenoménu	55
3 Profil dramatika – Eugene Gladstone O’Neill	57
3.1 Biografické vplyvy na O’Neillov vzťah k literárnym žánrom	57
3.2 Spoločenské vplyvy na O’Neillov vzťah k literárnym žánrom	60
3.3 Psychologické a filozofické vplyvy na O’Neillov vzťah k literárnym žánrom	62
3.4 Literárne vplyvy na O’Neillov vzťah k literárnym žánrom	64
3.5 Periodizácia a žánrová charakteristika O’Neillovej tvorby	67
3.5.1 Periodizácia O’Neillovej tvorby	67
3.5.2 Žánrová charakteristika O’Neillovej tvorby	70
4 Žánrové inovátorstvo v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	73
4.1 Prvky drámy ako žánru v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	78
4.1.1 Realistický časopriestor hry	78
4.1.2 Psychologický fundament postáv	85
4.1.2.1 Nevyhranenosť ústrednej postavy	86

4.1.2.2	Psychologické spracovanie postáv	87
4.1.3	Závažná povaha riešeného problému	91
4.2	Prvky tragédie v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	96
4.2.1	Osud – deterministický aspekt hry <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	97
4.2.2	Tragická povahokresba – eticko-idealistický aspekt hry <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	106
4.2.3	Ontologický a axiologický aspekt v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	117
4.2.4	Univerzálny odkaz tragédie – didaktický aspekt hry <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	122
4.3	Prvky melodrámy v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	134
4.3.1	Melodramatická povahokresba	134
4.3.2	Melodramatický jazyk hry	138
4.3.2.1	Melodramatická „adekvátnosť“ jazyka	139
4.3.2.2	Melodramatická štylizovanosť jazyka	141
4.3.2.3	Melodramatická duplicita a duálnosť jazyka	142
4.3.3	Melodramatická výstavba deja	146
5	Ekvilibrium žánrov v hre <i>Cesta dlhého dňa do noci</i>	150
6	Pomer žánrov v O’Neillovej tvorbe	157
6.1	Čisté melodrámy a melodrámy s izolovanými prvkami iných žánrov	157
6.2	Tragédie s izolovanými prvkami iných žánrov	166
6.3	Hybridné žánre	169
7	Význam O’Neillovho žánrového experimentu pre teóriu žánrov a súčasnú dramatickú tvorbu	172
	Záver	181
	Príloha A – Žánrové zaradenie vybraných hier Eugena O’Neilla	184
	Príloha B – Chronológia hier Eugena O’Neilla	187
	Menný register	190
	Vecný register	191
	Zoznam bibliografických odkazov	192
	Resumé	200

Úvod

Tragédia ako spoločenský a literárny jav sprevádza ľudstvo od jeho prvopočiatkov. V podstate neexistuje žiadna historická epocha, ktorá by sa mohla pýšiť tým, že sa v nej neodohrala ani jediná udalosť všeobecne vnímaná ako tragédia. V minulosti boli takými udalosťami fyzicky a emocionálne postihujúcimi celé národy napríklad vojny a epidémie. V súčasnosti je vnímanie tragédie ako celospoločenského javu ešte zintenzívnené viacerými sprievodnými atribútmi modernity – globalizáciou, technologickou dostupnosťou informácií a ich „priamym“ prežívaním prostredníctvom kamerových záberov. Aj preto sa azda nenájde dospelý človek, ktorý si na základe televíziu sprostredkovaného zážitku nevybaví spomienku aspoň na jednu globálnu katastrofu posledných desaťročí pociťovanú ako „tragédiu“ – černobyľskú jadrovú katastrofu, únik chemikálií v indickom Bhopále, ničivé tsunami v Karibiku, zemetrasenie v Arménsku, teroristické útoky na americké dvojčatá, vyčíňanie nórskeho šialenca či viaceré udalosti z domova – pád vojenského lietadla len niekoľko kilometrov od cieľa jeho cesty a v nedávnej dobe aj absurdnú smrť dvojice horolezcov, zastrelených teroristami na úpätí hory v Nepále.

Všetky spomínané udalosti spája okrem veľkého počtu obetí to, že sa aspoň na chvíľu stali kľúčovými správami a že (aspoň niektoré z nich) kolektívnym spôsobom emocionálne zasiahli divákov, ktorí tieto udalosti spoluprežívali nielen so súcitom s obeťami, ale aj so strachom, že sa niečo podobné môže stať aj im a v prípade globálneho terorizmu vlastne komukoľvek. Takýto zážitok sprostredkúva súčasnému človeku dnes už vytrácajúcu sa schopnosť kolektívne zdieľanej emócie, do ktorej jedinec pretavuje inak len súkromne pociťované silné emócie v zriedkavých chvíľach extrémneho citového vypätia – pri stretnutí so smrťou, vznikom nového života či v situácii, keď sú popreté základné morálne axiomy jeho života.

Literatúra odráža život. Tragédia preto existuje nielen ako spoločenský, ale aj ako literárny jav už viac ako dvetisíc rokov, čím predstavuje jeden z najstarších literárnych žánrov. Počas tohto obdobia prešla zložitú cestu vývoja a modernizácie. Dobovo viazané prvky zanikali, kľúčové prvky ostávali zachované bez ohľadu na technologický či hodnotový posun, ktorý vyvíjajúca sa spoločnosť zaznamenávala. Vzbudzovanie súcitu s nezaslúženým či nezavineným utrpením protagonistu a zároveň strachu, že podobný údel môže postihnúť aj pozorovateľa, vedúce k osobnému precíteniu katarzie a na základe tohto zážitku k pochopeniu určitej univerzálnej,

zovšeobecniteľnej „pravdy“ o sebe a svojom spoločenstve však ostávajú nemenným kľúčovým prvkom tragédie vo všetkých obdobiach.

Práve spoluprežívanie, empatia, súcit, strach a z nich vyplývajúce pochopenie širších súvislostí sledovaného javu sú nástrojom a cieľom tragédie. V tom sa tragédia líši (a prevyšuje) od komédie, v ktorej ide o opačný prístup – o dištancovanie a odstup od sledovanej postavy. Od týchto zásadných prvkov tragédie sa potom odvíjajú všetky ostatné – charakteristika protagonistu, jeho morálne a povahové vlastnosti, druh zápletky a jej riešenie. Pokiaľ ostanú zachované kľúčové dispozície tragédie, je ako zmodernizovaná podoba pôvodného antického pojmu prijateľný aj hrdina, ktorý už nepredstavuje elitu spoločnosti, ale jej priemer či dokonca v spoločenskom, politickom a finančnom ponímaní dno. Takáto postava však musí byť napísaná s o to väčším majstrovstvom, aby stále dokázala vzbudzovať pôvodné „antické“ emócie.

Rovnako zložitá je v modernej dobe dosiahnuť pôvodný spoločenský cieľ tragédie, vyplývajúci z jej „masovosti“ (pripomíname, že antické koloseá počítali až so štyridsaťtisícovou účasťou, keďže pre antického Gréka bola návšteva divadla povinným cvičením ducha rovnako, ako návšteva štadióna cvičením tela a len spojením týchto dvoch výkonov mohol dosiahnuť známy ideál *kalokagatia*). Pôvodná grécka tragédia teda mala nielen literárny, ale aj praktický politický a ideologický rozmer – prostredníctvom systému emócií dosiahnuť pochopenie určitej univerzálne platnej spoločenskej maximy u čo najväčšieho počtu divákov či varovať pred nesprávnym, protispoločenským jednaním a nepriamo tým zlepšiť nielen jednotlivca, ale aj celú spoločnosť.

Aj preto bola od čias svojho vzniku tragédia stále populárna, spoločnosť formujúci žáner, ktorý si v modernej dobe privlastňovali nielen národy (boli tu snahy o vytvorenie slovenskej, ruskej, židovskej či americkej tragédie), ale aj mnohé tendenčné a ideologicky zaťažené skupiny. Z nich najviac odstraňuje ideologické zneužitie tragédie pre nemeckú tretiu ríšu, ktorá v nadväznosti na Nietzscheho filozofiu definovala tragédiu a tragického hrdinu v intenciách nadčloveka, boriaceho sa s príkormi spôsobenými nižšími rasami. Aj tak bolo možné zdeformovať pôvodný vznešený a humánný odkaz tragédie.

Spojené štáty americké mali vo vzťahu k tragédii ako literárnemu žánru aj spôsobu bytia osobité postavenie. Amerika bola už vo svojej podstate antitragická: od čias svojho prvého

osídlenia v 17. storočí, ale najmä koncom 19. storočia a na začiatku 20. storočia predstavovala pre mnohých „krajinu nekonečných príležitostí“, rodisko technologického pokroku (reprezentovaného napríklad Fordovými automobilovými závodmi), krajinu nezaťaženú históriou (v zmysle európskych politických konfliktov) či triednym rozvrstvením (reprezentovaným napríklad gramatickou neschopnosťou anglického jazyka vyjadriť úctívú, podriadenú formu vykania). Táto euforická nálada sa odrážala aj v literárnom vkuse a žánroch prvých amerických dramatických pokusov, zväčša „ľahkých“ komédií, muzikálov a melodram. Tragédiu bolo potrebné etablovať v myslení a cítení často nereálne optimistického amerického diváka, a práve o to sa zásadným spôsobom zaslúžil americký dramatik a priekopník tragédie Eugen Gladstone O'Neill. Práve on ako prvý poukázal na dovtedy neznámy tragický aspekt bytia Američana, na jeho latentne všadeprítomné zaťaženie minulosťou (puritánskou a emigrantskou) a na osud (alebo jeho moderné varianty), ktorý ovplyvňuje jeho konanie. O'Neillov odkaz bol často skeptický a vo svojej podstate neamerický – v rozpore s entuziazmom začiatku 20. storočia, zintenzívnenom populárnymi symbolmi (napríklad Sochou slobody), O'Neillov človek nikdy, a dokonca ani v takej liberálnej krajine, ako je Amerika, nie je úplne slobodný z hľadiska vonkajšej ani vnútornej slobody. Jeho konanie je u O'Neilla vždy determinované kváziantickými „osudovými“ dejotvornými javmi – nepremožiteľnosťou prírody, nezmeniteľnosťou rodinného zaťaženia či nesprávnym rozhodnutím iných postáv v kľúčovej situácii.

Prečo však skúmať tvorbu a prínos Eugena O'Neilla práve teraz, šesťdesiat rokov po jeho smrti, keď sa – s ohľadom na rozsiahlu literárnokritickú odozvu dramatikovho diela – zdá, akoby bolo už všetko k jeho tvorbe povedané? Hoci O'Neill nie je v našom kultúrnom kontexte úplne neznámy autor (už v 60. rokoch 20. storočia vychádza kvalitný súbor štúdií slovenského teatrologa J. Pašteku a v roku 1979 vychádza na vtedajšiu dobu reálneho socializmu prekvapujúco podrobná monografia českého teatrologa M. Lukeša), domnievame sa, že práve v kontexte v úvode predostretých úvah o vzťahu tragédie a modernej doby, ako aj v kontexte novovznikajúcich literárnych diel a poznatkov v oblasti teórie žánrov, literárna teória (aj napriek zdanlivo veľkému počtu odborných prác, ktoré sa predovšetkým v 60. rokoch 20. storočia zaoberali žánrovou problematikou v O'Neillovom diele) dlhuje práve tomuto dramatikovi štúdiu o tom, ako presne v jeho tvorbe, a najmä v jeho autobiografickej, finálnej hre *Cesta dlhého dňa do noci* dochádza k vývoju žánru tragédie, respektíve k obohateniu kľúčových prvkov tohto žánru o moderné reálie a kontexty.

V predloženej práci sa pokúsime dokázať, že O'Neill vo svojej finálnej hre nielen dodržal kľúčové prvky tragédie, ale obohatil ich o prvky „drámy ako žánru“, melodrámy a čiastočne aj expresionistickej drámy, pričom ale nedochádza k ich vzájomnej negácii či erodovaniu prvkov jednotlivých žánrov, ale k ich súčinnej symbióze, unikátnej paralelnej koexistencii, pri ktorej sú čiastkové prvky jednotlivých žánrov neustále prítomné, no zároveň nijako neumenšujú celkový tragický dopad hry na diváka. Keďže sme pre takýto raritný spôsob žánrového prelinania inak autonómnych prvkov v odbornej literatúre nenašli zodpovedajúci termín, na účely skúmania O'Neillovho diela sme tento jav označili ako žánrový paralelizmus, respektíve **ekvilibrium žánrov** (tragédia, melodráma a dráma ako žáner)². Predloženým výskumom sa pokúsime dokázať dve hypotézy:

1. Literárny žáner v modernej dobe nezaniká (moderná tragédia v zmysle emocionálneho dopadu na diváka je stále možná, a preto nemožno hovoriť o „smrti tragédie“), ale vyvíja sa, pričom tento vývoj pripúšťa aj integrovanie prvkov iných žánrov.
2. Klasická aristotelovská tragédia sa prirodzene mení, a to tak, že eroduje, hybridizuje, respektíve, v prípade O'Neillových hier dochádza k unikátnemu fenoménu rovnovážnej žánrovej koexistencie, tzv. „**ekvilibriu žánrov**“.

Po formálnej stránke je práca rozdelená na siedmich kapitol. V prvej časti práce sa zaoberáme teoretickým podložením skúmanej problematiky. V prvej kapitole s názvom *Teoretické a metodologické východiská skúmania pojmov „žáner“ a „tragédia“* analyzujeme historický diapazón skúmaní pojmov „žáner“ a „tragédia“ (1.1), ako aj špecifiká metód výskumu týchto pojmov (1.2 a 1.3). V druhej kapitole sumarizujeme stanoviská komparatívnej genológie a vytyčujeme prvky štyroch konkrétnych žánrov, vstupujúcich do O'Neillovej tvorby – tragédie (2.1), melodrámy (2.2), drámy ako žánru (2.3) a expresionistickej drámy (2.4).

Tretia kapitola sa zameriava na autorský profil dramatika a približuje štyri základné vplyvy na jeho záujem o tragédiu – osobný život (3.1), spoločenské a kultúrne premeny v USA (3.2), psychologické a filozofické vplyvy na autorov vzťah k literárnym žánrom (3.3) a súbor významných literárnych vplyvov na jeho tvorbu (3.4). V záverečnej časti kapitoly (3.5) sa venujeme periodizácii O'Neillovej tvorby, ktorá v mnohých ohľadoch vzbudzuje polemiku

² Termín „žánrové ekvilibrium“ sme prvýkrát použili v monografii *Žánrové paralely v dramatickej tvorbe E. O'Neill* (2008, s. 143).

o komplexnej žánrovej charakteristike jeho diela. Kľúčovou časťou výskumu je štvrtá a piata kapitola. Vo štvrtej kapitole s názvom *Žánrové inovátorstvo v hre Cesta dlhého dňa do noci* analyzujeme prítomnosť prvkov štyroch rôznych žánrov: tzv. „drámy ako žánru“ (4.1), melodrámy (4.2) a tragédie (4.3) v autorovej finálnej hre, pričom dokazujeme, že tieto prvky v hre synergicky spolupracujú na dotvorení postáv a zintenzívnení finálneho dopadu zobrazovaného deja na diváka, čím nastáva pre teóriu žánrov unikátne **žánrové ekvilibrium** (4.4).

Fenoménu žánrovej rovnováhy sme venovali piatu kapitolu tejto práce. V nej sme analyzovali v literatúre i v O’Neillovej tvorbe unikátnu symbiotickú koexistenciu troch žánrov (tragédie, drámy ako žánru a melodrámy), pri ktorej sa atribúty tragédie realizujú ako súbor piatich kompaktné prepojených prvkov (ktoré sme nazvali deterministický, eticko-idealistický, axiologický, ontologický a didaktický aspekt hry), no zároveň do tohto komplexu súčasne vstupujú aj viaceré prvky iných žánrov, napríklad melodrámy (predovšetkým jej jazyk) a tzv. „drámy ako žánru“ (ktorými sú v prípade hry *Cesta dlhého dňa do noci* závažná a aktuálna téma drogovej závislosti, realistické stvárnenie postáv a historické pozadie hry). Dokázali sme, že prvky jednotlivých žánrov sa v tejto hre nielenže navzájom nevyklučujú a nepôsobia rušivo, ale funkčne prispievajú k čo najintenzívnejšiemu tragickému dopadu hry na diváka. Pre takýto literárny jav sme v odbornej literatúre nenašli adekvátny termín, a preto sme na jeho označenie pre účely nášho výskumu využili terminologický novotvar – **ekvilibrium žánrov**.

Prítomnosť, respektíve neprítomnosť žánrovej rovnováhy v šiestej kapitole práce s názvom *Pomer žánrov v O’Neillovej tvorbe* sme overili na súbore najznámejších O’Neillových hier, do ktorých vstupujú prvky viacerých žánrov – na melodrámach jeho skorého obdobia, tragédiách stredného obdobia i na jeho neskorých hrách. V záverečnej kapitole sumarizujeme dôsledky autorovho experimentu pre modernú genológiu a posun v myslení o literárnych žánroch, ktorý je na základe analýzy hry *Cesta dlhého dňa do noci* nevyhnutný.

Aj dnes, šesťdesiat rokov po smrti O’Neilla, nie je tento americký Strindberg či Shakespeare, ako býva označovaný, autorom, pri ktorom môže mať literárna kritika pocit dokonale odvedenej práce. Jeho dielo vzbudzuje stále nový typ otázok, kladených z pozície neustále sa vyvíjajúcej spoločnosti a novoodhalených literárnych zákonitostí. Veríme, že predloženou prácou prinesieme nový pohľad na klasického, no v mnohom aj nadčasového autora.

© **Doc. PaedDr. Jana Javorčíková, PhD.**

Anatómia žánru – žánrový experiment v tvorbe Eugena G. O’Neilla

Recenzentky:

Mgr. Lucia Otrisalová, PhD.

Mgr. Eva Höhn, PhD.

Návrh obálky:

Karol Demuth

Fotografia na obálke:

Jana Javorčíková (z predstavenia divadla Astorka Korzo ´90)

Jazyková korektorka:

PhDr. Ľubica Geletová

Technická úprava:

Karol Demuth

Rozsah: 204 strán

Náklad: 100 ks

Formát: A5

Vydanie: prvé

Rok vydania: 2015

Vydalo:

Belianum. Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Edícia: Filozofická fakulta, 2015

Tlač: EQUILIBRIA, s.r.o. Košice

ISBN 978-80-557-0915-4